

VU Research Portal

Eer tegen eer

Hage, R.C.

2017

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Hage, R. C. (2017). *Eer tegen eer: Een cultuurhistorische studie van schaking tijdens de Republiek, 1580 - 1795*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Hoofdstuk I Inleiding	8
1.1 Betoog	8
1.2 Gebruikte bronnen	17
1.3 Aantal schakingen	20
1.4 Opzet van dissertatie	25
Hoofdstuk II Historiografie van schaking	26
1 Nederlandse publicaties	26
2 Onderzoek van schaking in Europa	36
3 Schaking in mediterrane gebieden	42
4 Conclusie	47
Hoofdstuk III Eer	48
1 Inleiding	48
2 Wat is eer?	50
3 Eergroep	53
4 Familie-eer	57
5 Eervertoog	59
5.1 Eervertoog als combinatie van discours met eencode	59
5.2 Schakingsvertoog en tegenvertoog	64
5.2.1 Schakingsvertoog	64
5.2.2 Tegenvertoog	70
5.3 Eer en recht	73
5.3.1 Inleiding	73
5.3.2 Romeins recht	74
5.3.3 Gereformeerde opvatting	76
5.3.4 Plakkaten in het gewest Holland	77
5.3.5 Wetgeving in andere gewesten	86
5.3.6 Opvattingen van vroegmoderne juristen	89
5.3.7 Rechtspositie van de jonge vrouw	96
6 Erehandel en buurt- en dorpseer	99

6.1 Erehandel	99
6.2 Buurt- en dorpseer	100
7 Eerpositie.....	104
8 Persoonlijke en groepseer.....	109
9 Samenvattend: mijn interpretatie van eer.....	111
Hoofdstuk IV Figuratie	114
1 Inleiding	114
2 Schakingsfiguratie.....	116
Hoofdstuk V De Ontdekking.....	121
1 De figuratie.....	121
2 Eerposities jongeman en jonge vrouw verenigd	123
3 Ontdekking: familie-eer hersteld, maar niet afdoende	133
4 Paar moet uit eerbehoud weg	143
5 Afloop.....	153
6 Conclusie.....	172
7 Paar zoekt sterke machts- en eerpositie: Kermisch-praetgen 1664.....	176
Hoofdstuk VI De Overrompeling.....	192
1 De figuratie.....	192
2 Eerposities jongeman en jonge vrouw heimelijk verenigd	194
3 Paar stil vertrokken, familie-eer ernstig aangetast	205
3.1 Inleiding.....	205
3.2 Aanloop bekend.....	205
3.3 Aanloop onbekend.....	226
4 Afloop zonder proces	232
5 Afloop met proces	255
6 Conclusie.....	279
Hoofdstuk VII De Weigering.....	283
1 De figuratie.....	283
2 Paar formeert eerpositie en wil huwen	284
3 Familie weigert huwelijk uit eerbehoud.....	295
4 Paar vertrekt uit behoud persoonlijke eer.....	303
5 Strijd van eer tegen eer: familie tegen paar.....	313
6 Afloop: vaak verzoening of dispensatie	326
7 Conclusie.....	337

Hoofdstuk VIII De Eigenrichting.....	340
1 De figuratie.....	340
2 Eerpositievorming paar door haar familie gestaakt.....	342
3 Jongeman rooft uit eerbehoud de jonge vrouw	352
4 Eer- en machtsstrijd tijdens de vlucht	364
5 Familie-eer hersteld.....	382
6 Conclusie.....	394
Hoofdstuk IX De Familieruzie.....	397
1 De figuratie.....	397
2 Anna van Swanevelt tegen de voogden van haar dochter	399
3 Maria van Lyer tegen de medevoogden van haar dochter	405
4 Etta Coenders tegen de voogden van haar kleindochter	409
5 Hendrik Casimir Paul van Rammingen tegen de voogden van zijn nicht.....	416
6 Conclusie.....	423
Hoofdstuk X Conclusie	425
Samenvatting.....	439
Summary	444
Bijlagen	449
1 Lijsten van ‘geschaakte’, ongehuwde jonge vrouwen	449
2 Literatuur.....	458
3 Gedrukte werken van voor 1800	474
4 Archieven en collecties	481
5 Websites	486
6 Index op personen, plaatsen, relevante eerbegrippen en wetten	487